

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และขอเสนอแนะ

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศ เขตตรวจราชการที่ 12 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อ 1) ศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศ มีองค์ประกอบอะไรบ้าง 2) เพื่อศึกษาการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศ เขตตรวจราชการที่ 12 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการพรรณนาและอธิบายความเกี่ยวกับปรากฏการณ์การปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษา ข้อมูลที่นำมาสรุปนั้นได้มาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักกลุ่มที่ 1 ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารสถานศึกษาในการสนทนากลุ่มย่อยครั้งที่ 1 จำนวน 9 คน ให้ได้ข้อมูลเบื้องต้นของการปฏิบัติเป็นเลิศ และผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกรณีศึกษาอีก 3 โรงเรียน ซึ่งเก็บข้อมูลควบคู่กันไปทั้งสองกลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยสามารถสรุป อภิปรายผลจากการดำเนินการวิจัย ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศ ที่ศึกษาจากทั้ง 3 โรงเรียน มีทั้งหมด 3 ด้าน 74 ตัวชี้วัด คือ การมีส่วนร่วม การสร้างโอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การมีส่วนร่วม พบว่า มี 19 ตัวชี้วัด

1.1.1 การจัดทำแผนปฏิบัติการ โครงการเกิดจากการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

1.1.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกำหนดแผนงานที่ครอบคลุมนโยบายของรัฐบาล กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขตพื้นที่ และโรงเรียน

1.1.3 ร่วมกันปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องและเหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น

- 1.1.4 ครูมีส่วนร่วมกำหนดโครงการกิจกรรมให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ด้านคุณภาพนักเรียน
- 1.1.5 โรงเรียน ชุมชน มีการประสานสัมพันธ์ในการทำงานเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 1.1.6 ผู้บริหารมีการวางแผนและประสานงานที่ดีเป็นแบบอย่างในการพัฒนาตนเอง มีผลงานเชิงประจักษ์สร้างความศรัทธาในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพ
- 1.1.7 ร่วมกันนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสร้างองค์ความรู้ ด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้เชิงบูรณาการ ให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถมีทักษะการดำรงชีวิตและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ตามศักยภาพ
- 1.1.8 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อเพิ่มทักษะการสื่อสารในโรงเรียนและการสร้างเครือข่าย
- 1.1.9 ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ มีความรู้และทักษะความสามารถพิเศษ มีเทคนิคการบริหารศักยภาพคนและเป็นที่ยอมรับนับถือสามารถถ่ายทอดสู่บุคลากรได้
- 1.1.10 มีคำสั่งมอบหมายงาน ตามความถนัด ความสนใจความสามารถของแต่ละคน
- 1.1.11 ชุมชน ท้องถิ่น ภาคส่วนอื่น ๆ เข้ามาร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินแผนงาน โครงการ กิจกรรมของสถานศึกษา
- 1.1.12 ร่วมกันจัดทำแผนงาน เพื่อนำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียน โครงการสอดคล้องกับบริบทในการพัฒนานักเรียนเพื่อพัฒนาต่อยอดสำหรับกิจกรรมที่มีความสำเร็จ ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงาน
- 1.1.13 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป้าหมาย ยกผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนและการใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารที่ถูกต้อง
- 1.1.14 ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง สร้างศรัทธาเป็นที่ยอมรับนับถือและยอมรับในความเป็นผู้นำมืออาชีพ
- 1.1.15 จัดประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน เพื่อกระตุ้นทางปัญญาของครูให้เกิดการพัฒนาใหม่ ๆ
- 1.1.16 แผนงานโครงการ กิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาร่วมกิจกรรมและมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน

1.1.17 แผนปฏิบัติการ มีการพัฒนาปรับปรุงให้เหมาะสม ตามความสามารถและทักษะด้านการประกอบอาชีพตามความสนใจ ความถนัด การเรียนรู้ ภูมิปัญญาไทย เต็มตามศักยภาพและแต่ละบุคคลความเพื่อส่งเสริมด้านคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

1.1.18 โครงการ กิจกรรมส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะด้านการแสวงหาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และกล้าแสดงออก

1.1.19 ประกาศเกียรติคุณ มอบประกาศนียบัตรให้รางวัล คำชมเชย ยกย่องให้กำลังใจต่อผู้มีผลงานดีเด่นทุกผลงาน อย่างสม่ำเสมอและเสมอภาคเพื่อเป็นตัวอย่างที่ดี พร้อมทั้งเปิดเผยต่อสาธารณชน สร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การสร้างโอกาสทางการศึกษา

1.2.1 สนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรอย่างเพียงพอต่อการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1.2.2 ครูมีความสามารถในการทำงานที่มีประสิทธิภาพ พัฒนาความรู้ให้กับนักเรียน ทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิตที่สามารถนำไปพัฒนาตนเองเต็มตามศักยภาพและแก้ปัญหาได้เป็นอย่างดีในทุกสถานการณ์

1.2.3 ผู้บริหารมีการพัฒนาบุคลากรและการนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบและสม่ำเสมอ

1.2.4 ส่งเสริมให้ครูมีทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะเพื่อพัฒนา นักเรียนให้เกิดการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ ตัดสินใจได้อย่างมีสติสมเหตุผล

1.2.5 ส่งเสริมความสามารถและการใช้ทักษะของผู้เรียนในการสร้างผลงานด้านความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

1.2.6 ผู้บริหารส่งเสริมครูในการใช้เทคโนโลยีและพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ให้สามารถวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิผลของงาน

1.2.7 ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจและความเชื่อมั่นและเป็นกัลยาณมิตรกับครู เพื่อพัฒนาทีม พัฒนางาน

1.2.8 ส่งเสริมครูเป็นมืออาชีพ และใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการเรียนรู้ด้วยวิธีการใหม่ ๆ อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

1.2.9 ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูเข้าร่วมประชุมอบรมสัมมนาวิชาการเพื่อนำความรู้มาพัฒนาผู้เรียน สร้างความเชื่อมั่นและขวัญกำลังใจ ในการพัฒนาคุณภาพของงาน และเผยแพร่ผลงาน

1.2.10 จัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความจำเป็นของโครงการ เพื่อให้โอกาสนักเรียนทุกระดับได้แสดงออกเต็มที่ ด้านศิลปะวาดภาพ ดนตรีพื้นเมือง ส่งเสริมอย่างเต็มตามศักยภาพ

1.2.11 ส่งเสริมและสร้างแรงบันดาลใจต่อครูในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศเพื่อคุณภาพนักเรียนอย่างชัดเจน

1.2.12 ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้จัดกิจกรรมส่งเสริมอาชีพ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ ตามความสามารถที่หลากหลายและแตกต่างกัน

1.2.13 ระบบบริการด้านข้อมูลสารสนเทศแก่นักเรียน มีความถูกต้อง รวดเร็ว ทันสมัยและเพียงพอและมีประสิทธิภาพ เพื่อการบริการนักเรียนขาดแคลนให้ได้รับการช่วยเหลือ ด้านการเรียนครอบครัวและให้มีโอกาสตามสมควร

1.2.14 ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้ครูฝึกสอนนักเรียน เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมการแข่งขันศิลปหัตถกรรมนักเรียน จนเกิดความสำเร็จในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ระดับภาคและระดับชาติและได้รับรางวัล เป็นชื่อเสียงของโรงเรียน

1.2.15 ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนในระดับสูงขึ้น จนเป็นผลงานที่ประจักษ์ในด้านวิชาการ

1.2.16 ส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลายของครู เพื่อค้นหาวิธีการใหม่ ๆ มาใช้อย่างต่อเนื่องในการพัฒนางาน

1.3 องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการศึกษา พบว่า

1.3.1 การส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาครูให้นำนวัตกรรมไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับนักเรียนทำให้นักเรียนเกิดการพัฒนารการเรียนรู้

1.3.2 แผนงานโครงการสอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถของนักเรียนทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ทำให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียนและสถานศึกษา

- 1.3.3 ผู้บริหารใช้แผนงานกิจกรรมที่หลากหลายในการส่งเสริม
 ในด้านการเรียนรู้ส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ ด้านการอ่านออกเขียนได้ที่สูงขึ้น
- 1.3.4 โรงเรียน มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นต้นแบบของการจัดการศึกษา
 ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับ
- 1.3.5 การสร้างแรงบันดาลใจแก่ครูในการนำแผนงานไปปฏิบัติเพื่อ
 พัฒนาความสามารถของผู้เรียนจึงทำให้เกิดคุณภาพอย่างยั่งยืน
- 1.3.6 สนับสนุนการเรียนรู้ทุกที่ทุกเวลาและให้รางวัล ผู้มีผลงาน
 เชิงประจักษ์
- 1.3.7 ครูบุคลากรมีการพัฒนาตนเองจนมีผลงานความสำเร็จ
 เชิงประจักษ์เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- 1.3.8 การพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อนำไป
 จัดกระบวนการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นเกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน
- 1.3.9 แผนการบริหารจัดการพัฒนาคุณภาพบุคลากรและคุณภาพ
 นักเรียนมีการพัฒนาเป็นระบบจนเกิดผลงานเป็นที่ประจักษ์
- 1.3.10 ครูเป็นผู้นำที่ดี มีทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ และเปิดโอกาสให้
 ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ ส่งผลให้นักเรียนกล้าแสดงออกเต็มตามความสามารถและ
 ความถนัด
- 1.3.11 การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารเพื่อกำกับติดตาม
 ประเมินผลการปฏิบัติงาน เป็นการสร้างขวัญกำลังใจแก่ครู
- 1.3.12 ครูใช้แผนจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ครอบคลุมแผนพัฒนา
 คุณภาพผู้เรียนส่งผลไปยังคุณภาพของนักเรียนยิ่งขึ้น
- 1.3.13 โครงการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนมีทักษะด้านการประกอบ
 อาชีพตามความสนใจ ความถนัด เต็มตามศักยภาพและแต่ละบุคคล
- 1.3.14 มีผลงานรางวัลที่ประจักษ์ ด้านการจัดกิจกรรมต้นแบบ เศรษฐกิจ
 พอเพียง
- 1.3.15 นักเรียนสามารถแข่งขันทักษะวิชาการและได้รับรางวัลตั้งแต่
 ระดับเขตพื้นที่ขึ้นไป
- 1.3.16 ครูมีผลงานและมีวิทยฐานะสูงขึ้นตามความสนใจและเกิดการ
 พัฒนาอย่างยั่งยืน

1.3.17 ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมุ่งเน้นการพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยวิธีการที่หลากหลาย

1.3.18 การใช้ข้อมูลวิเคราะห์ผู้เรียนและนำมาวางแผนในการจัดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพครบทุกคนและทุกกลุ่มและวิเคราะห์ผู้เรียนอีก เพื่อพัฒนาผู้เรียนในปีต่อไป

2. การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศ

การบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศ มีการดำเนินงานครอบคลุมทั้ง 4 กลุ่มงาน คือ

2.1 งานบริหารวิชาการ พบว่า มีกระบวนการดำเนินงานบริหารงานวิชาการ ประกอบด้วย กระบวนการวางแผนงานวิชาการ มีกระบวนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา กระบวนการส่งเสริมและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และแหล่งการเรียนรู้ กระบวนการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ กระบวนการวัดประเมินผล และการเทียบโอนผลการเรียนและกระบวนการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา กระบวนการนิเทศการศึกษา กระบวนการแนะแนว นักเรียน กระบวนการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาและกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการกับชุมชนและองค์กรภายนอก ซึ่งในแต่ละกระบวนการคุณภาพมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ครอบคลุมอย่างเป็นระบบ ซึ่งผู้บริหารมีความเข้าใจเป็นอย่างดีต่อพฤติกรรมของครูที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับกิจกรรมที่มีผลต่อความก้าวหน้าของนักเรียน ที่จะช่วยเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนและเข้าใจใส่ใจกับสภาพอื่น ๆ ของโรงเรียน เพื่อดำเนินการให้นักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนที่เกิดจากความร่วมมือของครูและการมีส่วนร่วม

2.2 งานบริหารงบประมาณและสินทรัพย์ พบว่า สถานศึกษามีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทำหน้าที่ด้านการจัดทำบัญชี การรายงานทางการเงินและผลการดำเนินงานการบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ และเกี่ยวกับการจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้ารับการอบรมประชุมสัมมนา ด้านระเบียบเกี่ยวกับการจัดระบบจัดซื้อจัดจ้าง เพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านการจัดทำบัญชี การบริหารการเงินและควบคุมงบประมาณ ทำให้สถานศึกษามีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อให้ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ ยึดหลักการบริหารมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์และแบบมุ่งเน้นผลงานให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา

รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ส่งผลให้เกิดคุณภาพที่ดีขึ้นต่อผู้เรียน สามารถบริหารจัดการทรัพยากรที่ได้เป็นอย่างดี

2.3 งานบริหารบุคคล ผู้บริหารมีประสบการณ์ในการด้านการบริหารด้านความรู้ มีการวางแผน มีความฉลาดทางอารมณ์ บุคลิกภาพทางกาย ทางสังคมที่ดี สร้างแรงจูงใจให้ครูและชุมชนร่วมทำงานอย่างราบรื่น เป็นที่ยอมรับในด้านการนำองค์กร จนสามารถบริหารไปสู่ความเป็นเลิศได้ มีการพัฒนาคุณภาพในภารกิจหลักและภารกิจสนับสนุนอย่างต่อเนื่อง บุคลากรในโรงเรียนมีความซื่อตรง มีระบบบริหารจัดการที่ดี มีการวางแผนอัตรากำลังและกำหนดตำแหน่ง มีการสรรหาและการบรรจุแต่งตั้ง และการคัดเลือกครูผู้สอนในการพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน ประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม ให้ความสำคัญแก่บุคลากร มีการสื่อสารความเข้าใจ สร้างเสริมสร้างขวัญและกำลังใจสำคัญในการทำงาน มีการสร้างขวัญกำลังใจของบุคลากรและแรงจูงใจด้านต่าง ๆ เพื่อให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่งผลต่อและผลสัมฤทธิ์ตามภารกิจของโรงเรียน บริหารยึดหลักคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาล ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

2.4 งานบริหารทั่วไป พบว่า งานบริหารทั่วไป ซึ่งเป็นงานสนับสนุนงานวิชาการ มีการจัดระเบียบในการปฏิบัติงาน มีความละเอียด รอบคอบ สุขุม งานธุรการและงานสารบรรณ งานทะเบียนและรายงาน งานกิจการนักเรียน งานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน งานประชาสัมพันธ์ งานคณะกรรมการสถานศึกษา งานเทคโนโลยี การศึกษาและสารสนเทศ และมีการติดต่อและโต้ตอบการประสานงาน มีความคล่องแคล่ว ว่องไว มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานสารบรรณมากยิ่งขึ้น มีการรับส่งหนังสือทางอินเทอร์เน็ต สามารถติดต่องานราชการได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ และมีการจัดเก็บเอกสารไว้เป็นหมวดหมู่ เป็นระเบียบเป็นปัจจุบันและง่ายแก่การค้นหา โรงเรียนมีการจัดหาเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับงานสารบรรณให้ทันสมัย จึงเอื้ออำนวยต่อการทำงานด้านงานสารบรรณ เจ้าหน้าที่เกิดความคล่องตัวและสะดวกในการทำงาน ส่วนงานอาคารสถานที่เป็นปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารให้บรรลุเป้าหมายและภาระหน้าที่ของโรงเรียน

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย ได้ใช้ฐานการคิดการวิจัยเชิงคุณภาพ ในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาที่ปฏิบัติเป็นเลิศ ทั้ง 3 ด้าน คือ การมีส่วนร่วม การสร้างโอกาสทางการศึกษาและคุณภาพการศึกษา ซึ่งการมีส่วนร่วมนั้นผู้บริหารจะต้องมีคุณลักษณะเฉพาะตัว กล่าวคือ มีกระบวนการบริหารและมีอิทธิพลในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายของกลุ่มและประกอบด้วยหลายบทบาท ซึ่งต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถมีอิทธิพลต่อผู้ตามในการปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจ สามารถสร้างแรงบันดาลใจและจูงใจให้บุคลากรในองค์กรได้ดำเนินงานอย่างเต็มความสามารถ และยกระดับการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น ส่งเสริมสนับสนุนนโยบายการพัฒนานวัตกรรมด้วยเทคโนโลยี ใช้ข้อมูลประกอบการตัดสินใจให้บรรลุตามวิสัยทัศน์การบริหารจัดการภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้มีความสามารถในการนำและบริหารงานในสถานศึกษาการจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ และกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุผลสำเร็จ ทำให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพที่จะต้องให้การส่งเสริม สนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนกันทุกคน ซึ่งเป็นบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำไปสู่ความสำเร็จ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถโน้มน้าว จูงใจหรือชี้แนะให้บุคลากรในสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา เกิดการรวมพลัง ประสานสัมพันธ์กันเพื่อพัฒนาคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดูแลเอาใจใส่สมาชิกของทีมงาน เพื่อให้ทุกคนมีความรู้สึกว่าตนเองเป็นคนที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อทีมงานและเกิดความรู้สึกที่ตนเองเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน มีความรักและความพอใจที่จะช่วยเหลือกัน อย่างเต็มความสามารถ สร้างบรรยากาศที่อบอุ่นและเป็นมิตรให้เกิดขึ้น ซึ่งจะเห็นได้จากการมีส่วนร่วม มีวิสัยทัศน์ สร้างความศรัทธาในการบริหารสถานศึกษาเพื่อให้เกิดคุณภาพ การจัดทำแผนงานเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม กิจกรรมของสถานศึกษา มีการประสานสัมพันธ์ในการทำงานเพื่อพัฒนาผู้เรียน มีความครอบคลุมทุกระดับ คิดสร้างสรรค์ในการทำงาน ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามาร่วมกิจกรรมและมีความพึงพอใจต่อการจัดการศึกษาของโรงเรียน มีเทคนิคการบริหารศักยภาพคนและเป็นที่ยอมรับนับถือ ครอบตน ครอบคน ครอบงาน ประพฤติตนเป็นแบบอย่าง สร้างศรัทธาเป็นที่ยอมรับนับถือและยอมรับในความเป็นผู้นำมีอาชีพ มีผลงานเชิงประจักษ์ ส่งเสริมพัฒนาครูให้มีความรู้ในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและ

นักเรียน มีคำสั่งมอบหมายงานให้เป็นตามความถนัด เต็มตามศักยภาพและแต่ละบุคคล ร่วมกันเพื่อเป้าหมายผลงานที่เป็นเลิศ มีความคล่องตัวในการบริหารงานงบประมาณ ร่วมกันจัดทำแผนเพื่อนำแนวคิดใหม่ ๆ มาปรับปรุงพัฒนาโรงเรียนและพัฒนาต่อยอด สำหรับกิจกรรมที่มีความสำเร็จ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพงาน มีโครงการ กิจกรรมเพื่อ ส่งเสริมการเรียนรู้ภูมิปัญญาไทย และการใช้ภาษาไทยเพื่อสื่อสารที่ถูกต้องให้นักเรียนมีความสามารถและทักษะด้านการประกอบอาชีพตามความสนใจ แผนปฏิบัติการมีการ พัฒนาการความก้าวหน้าเพื่อส่งเสริมด้านคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารค้นหาวิธีการ ใหม่ ๆ มาใช้อย่างต่อเนื่องเพื่อสร้างผลงานเป็นแบบอย่างและประสิทธิผลของงาน ซึ่ง สอดคล้องกับปารณทัตต์ แสนวิเศษ (2556, บทคัดย่อ) ได้ทำวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของ ชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนประถมศึกษา : การสร้างทฤษฎีจาก ฐานราก กล่าวไว้ว่า การมีส่วนร่วมประกอบด้วย ปัจจัยและเงื่อนไขภายในโรงเรียน ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้บริหาร มี 7 ด้าน คือ ด้านภูมิหลังของผู้บริหาร ด้านผู้บริหารที่มีคุณภาพ ด้านคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหาร ด้านลักษณะการทำงานของผู้บริหาร ด้านความมี มนุษย์สัมพันธ์ของผู้บริหาร ด้านความศรัทธาต่อผู้บริหาร และด้านการมีส่วนร่วมในการ ดำเนินกิจกรรมของชุมชน ปัจจัยด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา มี 7 ด้าน คือ ด้าน ภูมิหลังและองค์ประกอบของครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านลักษณะ ส่วนบุคคลและ ลักษณะการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านการเห็นคุณค่าของชุมชนของ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านความมีมนุษย์สัมพันธ์ของครูและบุคลากรทางการ ศึกษา ด้านความศรัทธาต่อครูและบุคลากรทางการศึกษา ด้านความรู้สึกรักผูกพันระหว่าง ชุมชนกับครูและบุคลากรทางการ และด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน ปัจจัยด้านคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความสามารถที่เกี่ยวกับการศึกษา ด้านการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงาน ด้านการมีอุดมการณ์พัฒนา การศึกษาเข้ามาเป็นอาสาสมัคร และด้านการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยด้านโรงเรียน ประกอบด้วย 9 ด้าน คือ ด้านโรงเรียนให้โอกาสชุมชน ด้านลักษณะของโรงเรียน ด้าน โรงเรียนที่มีคุณภาพ ด้านความรู้สึกรักผูกพันกับโรงเรียน ด้านความรู้สึกรักเป็นเจ้าของโรงเรียน ด้านความร่วมมือร่วมพลัง ด้านการประชาสัมพันธ์ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ โรงเรียน และด้านความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยภายนอก โรงเรียน ประกอบด้วย 1) ด้านชุมชน ประกอบด้วย 20 ด้าน คือ ด้านลักษณะของชุมชน ด้านภูมิหลังของคนในชุมชน

ด้านความรู้สึกร่วมกันในกลุ่มคน ด้านความศรัทธาต่อโรงเรียน ด้านความรู้สึกร่วมกันกับทางโรงเรียน ด้านการเห็นคุณค่าของการเข้ามามีส่วนร่วม ด้านความร่วมมือหรือพลัง ด้านชุมชนมีระบบเครือข่ายที่เข้มแข็ง ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น และปราชญ์ชาวบ้าน ด้านเศรษฐกิจที่มั่นคง ด้านการแข่งขันทางการเมืองในท้องถิ่นวัฒนธรรม ความเชื่อและค่านิยมต่อการศึกษา ด้านชุมชนมีผู้นำที่เข้มแข็งมีภาวะผู้นำ ด้านการรวมกลุ่มหรือการสร้างเครือข่าย (Networking) ด้านทุนในหมู่บ้านหรือทุนทางสังคม (Social capital) ด้านศักยภาพหมู่บ้านในการจัดการและพัฒนาตนเอง ด้านการมีวิสัยทัศน์ร่วมกันของคนในหมู่บ้านหรือชุมชน (Shared vision) ด้านความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านการมีสถาบันทางศาสนาเป็นศูนย์กลางของชุมชน และด้านผู้นำทางศาสนาให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญของการศึกษา 2) ปัจจัยด้านการเมือง 3) ปัจจัยด้านงบประมาณ 4) ปัจจัยด้านวัฒนธรรม 5) ปัจจัยด้านทรัพยากรและสภาพแวดล้อมในชุมชน 6) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี 7) ปัจจัยที่เกิดจากข้อเสนอแนะของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ยุทธศาสตร์ที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) ยุทธศาสตร์การศึกษา สภาพแวดล้อมชุมชน 2) ยุทธศาสตร์การศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพชุมชน 3) ยุทธศาสตร์การศึกษาประวัติความเป็นมาและสภาพปัจจุบันของสถานศึกษา 4) ยุทธศาสตร์การปรับบุคลิกภาพการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษา 5) ยุทธศาสตร์การปรับบุคลิกภาพการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และ 6) ยุทธศาสตร์การปรับปรุงวิธีการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษา การศึกษาทั่วถึงเสมอภาคและได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพทุกด้าน 1) นักเรียนเป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม 2) นักเรียนสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข 3) นักเรียนเกิดการเรียนรู้และภาคภูมิใจในชุมชน 4) นักเรียนที่ขาดแคลนหรือด้อยโอกาสทางการศึกษามีโอกาสได้รับ 5) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพิ่มขึ้น 6) นักเรียนได้รับการเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดทั้งในและนอกสถานศึกษา ส่วนการสร้างโอกาสทางการศึกษา มีการสนับสนุนด้านงบประมาณและทรัพยากรให้เพียงพอต่อการนำไปใช้พัฒนาที่สอดคล้องกับความจำเป็นของโครงการ ให้เป็นไปตามเป้าประสงค์ด้านคุณภาพนักเรียน ให้นักเรียนได้พัฒนาความรู้ ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ได้ตามศักยภาพ โครงการสอดคล้องกับบริบทในการพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบข้อมูลสารสนเทศ มีทักษะการสื่อสาร เพื่อให้โอกาสนักเรียนได้แสดงออก

เต็มที่มีความสามารถทุกระดับพื้นที่ ทั้งด้านวิชาการและทักษะชีวิตให้เต็มตามศักยภาพ ผู้เรียน ส่งเสริมด้านความคิดสร้างสรรค์ที่มีความหลากหลายของครูในการพัฒนางาน ครูมี ทักษะด้านการจัดการเรียนรู้ เป็นมืออาชีพ สามารถใช้เทคโนโลยีวิเคราะห์ให้นักเรียนเป็น รายบุคคล พัฒนาบุคลากรและกำกับนิเทศการจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบและ สม่าเสมอ เพื่อนำมาพัฒนาเรียนรู้อย่างเป็นระบบ และแก้ปัญหาในการทำงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ เพื่อพัฒนานักเรียนให้เกิดทักษะความสามารถการคิดอย่างเป็นระบบ คิด สร้างสรรค์ ตัดสินใจได้อย่างมีสติสมเหตุสมผล เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และทักษะ ผู้เรียน เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและขวัญกำลังใจความเชื่อถือศรัทธาและเป็นกัลยาณมิตรกับ ครู เพื่อพัฒนาทีม พัฒนางานในการส่งเสริมคุณภาพของงานให้เป็นเลิศ ส่งเสริมให้ครูเข้า ร่วมประชุมอบรมสัมมนา พัฒนาปรับปรุงและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ เพื่อนำความรู้ มาพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกด้านด้านศิลปะวาดภาพ ดนตรีพื้นเมือง อย่างเต็มตามศักยภาพและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ สร้างแรงบันดาลใจ ต่อครูในการจัดการเรียนรู้ที่เป็นเลิศเพื่อคุณภาพนักเรียนอย่างชัดเจน จัดกิจกรรมส่งเสริม อาชีพและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกกิจกรรมที่ตนเองสนใจ ตามความสามารถที่หลากหลายและแตกต่างกัน การบริการด้านข้อมูลสารสนเทศแก่นักเรียนมีความถูกต้องรวดเร็ว ทันสมัยและเพียงพอและมีประสิทธิภาพ นักเรียนที่ขาดแคลนได้รับการบริการช่วยเหลือ ด้านการเรียนครอบครัวและให้มีโอกาสตามสมควร ด้านการเรียนผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางเรียนในระดับสูงขึ้น จนเป็น ผลงานที่ประจักษ์ในด้านวิชาการและด้านอื่น ๆ ที่สร้างโอกาสทางการศึกษาแก่ผู้เรียนการ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่งผลไปยังคุณภาพของนักเรียนยิ่งขึ้น ครูใช้สื่อและเทคโนโลยี นำมาวางแผนในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมมาบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการ จัดการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง การพัฒนาการเรียนรู้อยู่ด้วยวิธีการที่ หลากหลาย ใช้ข้อมูลวิเคราะห์ผู้เรียนและใช้ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ทำให้ผู้เรียน พัฒนาเต็มศักยภาพครบทุกคนและทุกกลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยของ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) รายงานการ วิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573) ให้ข้อเสนอแนะ ว่า การสร้างโอกาสทางการศึกษานั้น ยึดหลักการของความเท่าเทียมและความทั่วถึง หาก ต้องการให้การศึกษารวมทั้งในประเทศไทยมีคุณภาพระดับเดียวกัน ปัจจัยพื้นฐานการทำงาน

ต้องใกล้เคียงกัน ทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและทรัพยากรต่าง ๆ มิเช่นนั้นจะทำให้ภาระงานครูถูกเกลี้ยไปทำงานอื่น ๆ ที่ไม่สัมพันธ์กับคุณภาพผู้เรียนโดยตรง

ด้านคุณภาพการศึกษา เป้าหมายหลักคือคุณภาพนักเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่านักเรียนมีทักษะด้านการแสวงหาความรู้ ความคิดสร้างสรรค์และกล้าแสดงออก ผู้บริหารมีการยกย่องให้กำลังใจต่อทุกคน ด้วยคำชมเชย มอบประกาศนียบัตรให้รางวัล ทุกผลงานอย่างสม่ำเสมอและเสมอภาค เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีให้ทุกคน นำเสนอผลงานดีเด่น และประกาศเกียรติคุณ และเปิดเผยต่อสาธารณชน สร้างความพึงพอใจให้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา สอดคล้องกับการพัฒนาความสามารถของนักเรียนที่ทำให้เกิดคุณภาพ มีการพัฒนาสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อนำไปจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียนอย่างยั่งยืน ทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น โรงเรียนมีเอกลักษณ์โดดเด่นโดย เป็นโรงเรียนต้นแบบของการจัดการศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับ นักเรียนได้เรียนรู้ทุกที่ทุกเวลา ครู นักเรียนที่มีผลงานเชิงประจักษ์อย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาคุณภาพครู บุคลากรและคุณภาพนักเรียนเป็นระบบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน ส่งผลไปยังคุณภาพของนักเรียนยิ่งขึ้น มีผลงานรางวัลที่ประจักษ์ ด้านการส่งเสริมทักษะด้านการประกอบอาชีพตามความสนใจ ความถนัด เติบโตตามศักยภาพและแต่ละบุคคล ทำให้นักเรียนมีผลงานการฝึกอาชีพ ผลคะแนนเฉลี่ยร้อยละของการประเมิน NT, O-NET มีการพัฒนาที่สูงขึ้น นักเรียนสามารถแข่งขันทักษะวิชาการและได้รับรางวัลตั้งแต่ระดับเขตพื้นที่ขึ้นไป ครูมีผลงานและมีวิทยฐานะสูงขึ้น และเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน ครูใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาบูรณาการภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนรู้ เน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง เน้นประสิทธิผลของงาน และเน้นความเป็นเลิศ มุ่งผลสัมฤทธิ์ ผลสำเร็จ สร้างแรงจูงใจให้รางวัลความเป็นเลิศ มีผลงานเชิงประจักษ์ เพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในปีต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการวิจัยแนวโน้มภาพอนาคตการศึกษาและการเรียนรู้ของไทยในปี พ.ศ. 2573 โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2559) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า การสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกันในเรื่องคุณภาพการศึกษา คุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ยึดถือเป็นแนวทางและกระตุ้นสำนึกรับผิดชอบของหน่วยงานการศึกษาและทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับหน่วยปฏิบัติงาน กลุ่มภาคีเครือข่ายและกลุ่มผู้รับบริการจากการจัดการศึกษา สนับสนุนภาคีเครือข่ายการศึกษาให้เข้มแข็ง ซึ่งสร้างความสัมพันธ์แบบร่วมมือร่วมใจ ระหว่างองค์กรรัฐและเอกชนในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในชุมชน เพื่อให้ทุกฝ่ายมองเห็นว่าคุณภาพการศึกษาเป็น

เรื่องสำคัญ มิใช่เฉพาะของหน่วยจัดการศึกษาเท่านั้นและที่สำคัญ คือ การสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมถึงวิธีปฏิบัติที่ถูกต้องทางการศึกษาให้กับกลุ่มภาคีเครือข่ายด้วย ปลูกฝังความเป็นนวัตกรการศึกษาให้กับผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ฝึกตนเองให้มีคุณภาพสูง สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ยืนหยัดในสิ่งที่ตนเองคิด รับผิดชอบต่อการกระทำและกำกับตนเอง ขับเคลื่อนบูรณาการระดับพื้นที่ เนื่องจากการศึกษาของไทยมีหน่วยงานปฏิบัติมาจากหลากหลายสังกัด แม้จะมีนโยบายและมาตรฐานเดียวกัน หากสามารถบูรณาการระดับพื้นที่ได้ในรูปของคณะกรรมการการศึกษาท้องถิ่นจะสามารถขับเคลื่อนการศึกษาให้มีพลัง และไปถึงคุณภาพแท้จริงที่ต้องการ

จึงเห็นได้ว่าการบริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติเป็นเลิศ ทั้ง 3 ด้านนั้น ผู้บริหารได้นำประสบการณ์ด้านการบริหารจัดการไปใช้ในการพัฒนา โดยการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยึดเป็นแนวปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียนให้เกิดคุณภาพทางการศึกษาตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ดี เก่ง มีความสุข นำการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ มาใช้ในการพัฒนา พัฒนาบุคลากร สร้างเครือข่าย มีอบรมเชิงปฏิบัติการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การบริหารที่ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์มาพัฒนาด้านการศึกษาให้เกิดคุณภาพด้วยวิธีปฏิบัติเป็นเลิศและได้นำทฤษฎีการบริหารที่มีประสิทธิภาพมาบริหารจัดการในสถานศึกษา เช่น การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (SBM : School Base Management) การบริหารแบบธรรมาภิบาล (good Governace) การบริหารระบบวงจรคุณภาพ PDCA และการบริหารแบบมีส่วนร่วม และยังนำแนวคิดสร้างสรรค์ด้านการบริหารของผู้บริหารเอง มาพัฒนาและปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของสถานศึกษาทำให้เกิดการมีส่วนร่วม การสร้างโอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพทางการศึกษาที่เป็นกรปฏิบัติเลิศของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา ประสบความสำเร็จต่อคุณภาพการพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปปฏิบัติ

1.1 การปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพทางการศึกษาเป็นสิ่งที่ผู้บริหารทุกโรงเรียนสามารถนำไปใช้บริหารจัดการในโรงเรียนจะทำให้เกิดภาพความสำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ

1.2 ผู้บริหารทุกคนสามารถใช้วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการบริหารจัดการในสถานศึกษา ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา ด้านคุณภาพทางการศึกษา โดยคำนึงถึงทีมงาน สภาพแวดล้อมและบริบทโรงเรียน วัฒนธรรมองค์กรและอื่น ๆ ภายในโรงเรียนให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ปัจจุบันเพื่อให้เกิดการพัฒนาทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

2. ข้อเสนอแนะต่อการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การทำวิจัยพหุกรณีศึกษา ควรนำวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มาศึกษาต่อเนื่องได้ เช่น การวิเคราะห์องค์ประกอบวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ

2.2 ผู้สนใจสามารถทำการวิจัยด้วยวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการมีส่วนร่วม วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการสร้างโอกาสทางการศึกษา วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านคุณภาพทางการศึกษาของผู้บริหารและบุคลากรระดับต่าง ๆ ในสถานศึกษาได้ เพื่อนำไปพัฒนาสถานศึกษา ครู ผู้เรียนให้มีคุณภาพขึ้นไป

2.3 การวิจัยคุณภาพ พหุกรณีศึกษา ผู้วิจัยต้องเตรียมความพร้อมทั้งด้านเวลาและค่าใช้จ่ายพอสมควร ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคสนามของการวิจัยเชิงคุณภาพ และผู้วิจัยต้องใช้ศาสตร์และศิลป์ในการติดต่อประสานงานกลุ่มผู้ให้ข้อมูลให้เกิดความไว้วางใจจนเกิดการยอมรับให้เปิดเผยข้อมูลเชิงบวก

2.4 การวางแผนกำหนดขอบเขตระยะเวลาอยู่ในพื้นที่ศึกษา กรณีที่ผู้วิจัยเป็นข้าราชการของหน่วยงานราชการ ควรมีการสร้างข้อตกลงร่วมกัน เพื่อสะดวกในการใช้เวลาเก็บข้อมูล